

Aktuellt om SydVästlänken. Nr 2. Oktober 2008

Svenska Kraftnät bygger ut det svenska och nordiska elnätet

SydVästlänken

Delsträckan 400 kV ledning Hallsberg–Jönköping/Nässjö

En bit på väg

Tommy Fröjd,
projektledare för
SydVästlänken

Projektet SydVästlänken är den största utbyggnaden av stamnätet för el på mer än 20 år. Syftet är att bygga bort begränsningar som finns i vår förmåga att överföra el från norr till söder och mellan Norge och Sverige. Därigenom ska den nordiska elmarknaden fås att fungera bättre – till gagn för både elkunderna och miljön.

Samtidigt står klimatpolitiken i fokus. Sverige, Norden och EU satsar stort på en utbyggnad av förnybar elproduktion. Inte minst vindkraften kommer att byggas ut kraftigt under det kommande decenniet. Förstärkningarna av stamnätet är nödvändiga för att vi ska kunna omhänderta denna tillkommande produktion och överföra elen till kunderna.

På nästa uppslag finns en kartskiss som visar att SydVästlänken består av tre delar med Jönköping/Nässjö som knutpunkt. Därifrån kommer en förbindelse att gå västerut till Oslo, en förbindelse söderut till Hörby i Skåne och en förbindelse norrut till Hallsberg.

Sträckorna mellan Oslo, Jönköping/Nässjö och Hörby kommer att byggas med en ny likströmsteknik. Det svenska stamnätet är ett växelströmsnät men likströmsteknik går att använda när man ska överföra el på stora avstånd från en punkt till en annan. Därmed blir det också möjligt att bygga stora delar som markkabel.

Den här broschyren handlar om sträckan mellan Hallsberg och Jönköping/Nässjö. Här fungerar inte likströmstekniken, utan nu är syftet att förstärka det befintliga växelströmsnätet. Här handlar det inte om att överföra el från en punkt till en annan, utan om att möjliggöra anslutning av bl a nya vindkraftsanläggningar. Sträckan Hallsberg – Jönköping/Nässjö måste därför byggas som luftledning. Nästan hela vägen kommer vi dock att kunna använda en befintlig ledningsgata.

Passagen av Motala är besvärlig och där utreder vi nu flera olika alternativ. Vi kommer att presentera dem i en förstudie på senhösten 2008. Därefter har vi för avsikt att genomföra samråd om miljökonsekvensbeskrivningen för hela luftledningssträckan under sommaren 2009.

Med denna folder vill vi ge en bild av var vi står idag. Ni är välkomna att höra av er till mig och mina medarbetare med frågor och synpunkter.

A handwritten signature in blue ink that reads "Tommy Fröjd".

Tommy Fröjd

Projektledare SydVästlänken

Samrådsprocessen

SydVästlänken är ett stort infrastrukturbygge. Den omfattas av Ellagen, Miljöbalken och andra regler som styr planeringen av arbetet. En mycket viktig del är samråden.

Vår ambition med samråden har från starten av SydVästlänken och föregångaren Sydlänken varit att så tidigt som möjligt ta kontakt med och diskutera, samråda med alla berörda.

Samråden ger möjlighet att påverka utformningen och lokaliseringen av de tre förbindelserna och stationsområdena. De ger också möjlighet att framföra synpunkter och diskutera med andra berörda och därmed få en överblick hur de egna synpunkterna påverkar helheten. Det är vår ambition att samråden ska ge ett ömsesidigt utbyte av idéer och förslag.

Hur samråden ska genomföras är reglerat i miljöbalken och kan illustreras enligt följande för SydVästlänken:

1. Tidigt samråd

Presentation av projektplanerna för länsstyrelser, kommuner, särskilt berörda och allmänheten har skett under 2006 och 2007.

2. Förstudier

Vi tar fram flera förstudier:

- Förslag till placering av ny station med anslutande 400 kV ledningar i Hallsbergsområdet.
- Förslag till alternativa sträckningar för luftledning öster om Motala med olika tekniska lösningar.
- Alternativa stationsområdena vid Jönköping eller Nässjö.
- Stationsområdet Hurva/Hörby.

Förstudierna diskuteras med länsstyrelser, kommuner, berörda markägare, närboende, allmänheten, övriga myndigheter och intressenter.

Förstudierna presenteras vid informationsmöten och skickas på remiss för synpunkter.

3. Miljökonsekvensbeskrivning

Miljökonsekvensbeskrivningen, MKB, kommer att redovisa påverkan och konsekvenser av den nya förbindelsen. Den redovisar de åtgärder som är gjorda för att minimera den negativa påverkan på miljön som kraftledningen ger upphov till.

I MKB-arbetet ingår också samråd som ger de berörda information och möjlighet att påverka genomförandet.

En MKB har påbörjats för luftledningen mellan Hallsberg och Jönköping/Nässjö vilken har i huvudsak samma sträckning som befintlig 220 kV ledning.

MKB:n är beslutsunderlag när regeringen fattar koncessionsbeslut om SydVästlänken och dess delprojekt.

4. Förundersökning och projektering

För att kunna undersöka möjliga sträckningar av förbindelserna behöver Svenska Kraftnät få tillträde till berörda fastigheter. Varje markägare kommer att kontaktas med brev eller personligen.

Kontakterna tas efter det att MKB-samrådet redovisats. Ett påtecknande av förundersökningstillstånd innebär inte något medgivande och godkännande av ledningens sträckning.

De första som kommer att kontaktas är berörda utmed luftledningen Hallsberg – Jönköping/Nässjö.

5. Markupplåtelseavtal

I samband med undersökningen av möjliga förbindelser kommer berörda markägare att tillfrågas om de vill skriva på ett markupplåtelseavtal för den nya ledningen med Svenska Kraftnät.

I markupplåtelseavtal godkänner markägaren att förbindelsen får byggas med en bestämd sträckning på fastigheten under förutsättning att regeringen beviljar koncession.

6. Koncession

För att få bygga och använda förbindelserna fordras tillstånd enligt Ellagen, en koncession. Beredningen av ansökan sker hos Energimyndigheten. Beslutet om koncession fattas av regeringen.

7. Avverkning och andra arbeten

Avverkning och andra arbeten påbörjas efter att koncessionsbeslut erhållits av regeringen. Värdering av skog som ska avverkas, mark som ska användas etc sker i samband med undersökning av ledningen.

8. Byggnation

När Svenska Kraftnät fått alla nödvändiga tillstånd kan vi börja bygga.

Byggtiden för luftledningen mellan Hallsberg och Jönköping/Nässjö uppskattas till drygt ett år.

9. Skadereglering

Under och efter byggnadsarbetena sker reglering av tillfälliga och bestående skador, samt miljöintrång.

Förbättring och förstärkning

Infrastrukturprojektet SydVästlänken är den största utbyggnaden av stamnätet för el på mer än 20 år. SydVästlänken löser flera problem och har en rad fördelar – både för miljön och den nordiska elmarknaden.

Flaskhalsar byggs bort

Det nordiska samarbetsorganet Nordel har tidigare pekat på flaskhalsar i de nordiska stamnäten varav en är den mellan mellersta Sverige och Skåne. En annan är den mellan Norge och södra Sverige.

SydVästlänken är en förstärkning med hög kapacitet som bygger bort båda dessa flaskhalsar och knyter samman de nordiska näten mer effektivt.

Effektivare styrning

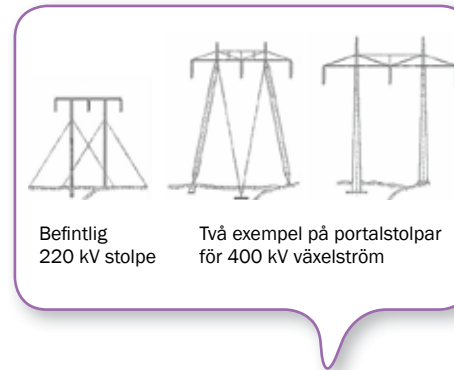
En viktig egenskap i stamnäten är en ökad grad av styrbarhet eftersom nya typer av elproduktion kommer att behöva anslutas. Stora mängder vindkraft ställer t ex stora krav på styrbarhet av elen när oregelbunden produktion ligger långt från regelbunden användning.

SydVästlänken får därför en kombination av traditionell växelströmsteknik och ny likströmsteknik. Det ger sammantaget en ökad reglerförmåga, större flexibilitet och viktiga anslutningsmöjligheter för såväl producenter som leverantörer av el.

Växelströmstekniken kommer att användas i en 400 kV förbindelse från Hallsberg i Närke ner till en ny knutpunkt, en omformarstation, utanför Jönköping/Nässjö. Därifrån används den nya likströmstekniken ner till Hörby i Skåne. Till Norge används också en likströmsförbindelse.

SydVästlänken kombinerar högspänd likström (blå sträckor) med konventionell växelströmsteknik (röd sträcka). För Jönköping – Skåne är planeringen inriktad på en markkabel med dubbel kapacitet mot tidigare planer.

- Transformatorstation
- Omformarstation
- Luftledningsstråk

Knutpunkten för de tre delarna är strategiskt placerad i stamnätet. Den ger möjlighet att reglera överföringen norr-söder, söder-väster och vice versa, vilket förbättrar kapaciteten och stabiliteten, dvs motståndskraften mot tillfälliga och större störningar.

Delsträcka Hallsberg – Jönköping/Nässjö – ny 400 kV ledning

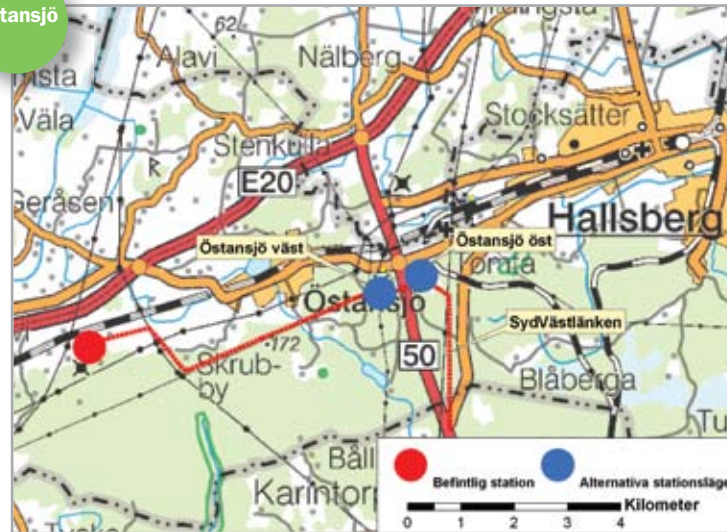
Luftledningen mellan Hallsberg och den nya stationen vid Jönköping/Nässjö blir en 400 kV växelströmsledning med så kallade portalstolpar. Det innebär att den befintliga 220 kV ledningen mellan Hallsberg och Nässjö rivs och ersätts med den nya luftledningen och att ledningsgatan återanvänds.

Ledningsgatan kommer att behöva breddas med cirka 10 meter för att uppfylla kraven för en 400 kV luftledning. På vissa ställen, som exempelvis trånga passager och i närheten av bebyggelse, kan det bli nödvändigt att göra justeringar i ledningsgatan för att ta hänsyn till boendemiljö och natur.

Ny station utanför Hallsberg

I närheten av befintliga stationer väster om Hallsberg, i Östansjö, planeras ett nytt 400 kV ställverk. Två alternativa placeringar med anslutning till SydVästlänken samt ny 400 kV ledning till befintlig station Hallsberg utreds och kommer att redovisas i en förstudie som beräknas bli färdig under hösten 2008.

Östansjö

Ny station i närheten av Jönköping eller Nässjö

För stationen Jönköping/Nässjö utreds två möjliga placeringar. Ett läge är strax sydväst om Tenhult och ett annat cirka åtta kilometer norr om Nässjö. Resultatet presenteras i en förstudie under januari 2009.

Motala

Fler alternativ kring Motala

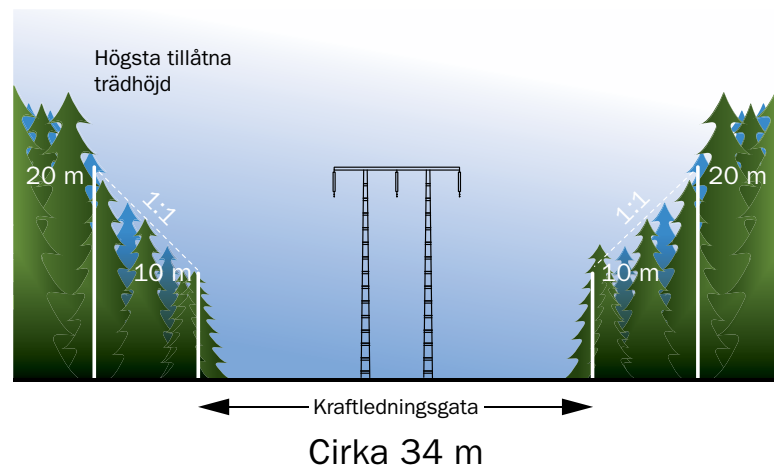
Vid passagen av Motala med omnejd kommer flera alternativa sträckningar öster om sjön Boren att utredas. Vi kommer också att titta på andra tekniska lösningar. Detta blir fördjupningar av förstudien från 2006. Arbetet beräknas vara klart under november månad.

Tenhult/
Nässjö

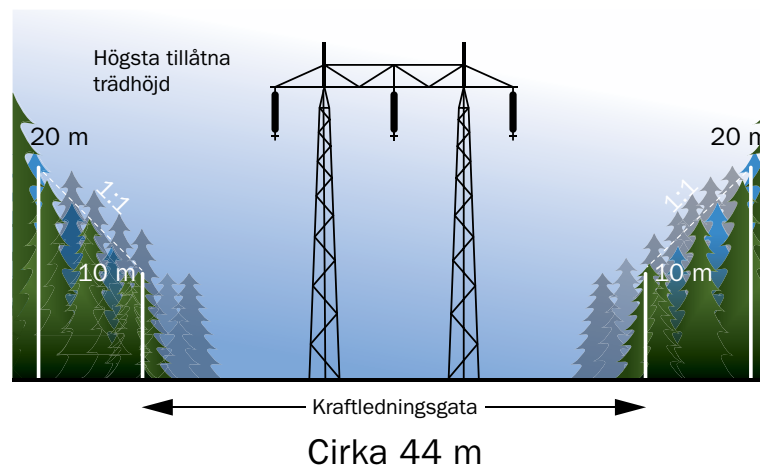

LUFTLEDNING

Mellan Hallsberg och Jönköping kommer en befintlig ledningsgata med 34 meters bredd att nyttjas.

Den nya 400 kV ledningen medför att befintlig ledningsgata behöver breddas cirka 10 meter.

Mellan Hallsberg och Jönköping kommer en luftledning för växelström anläggas i en befintlig ledningsgata. Öster om Motala utreds alternativa sträckningar.

Den planerade 400 kV ledningen kommer att byggas med så kallade portalstolpar av stål med en höjd av cirka 30 meter och ett avstånd mellan stolparna på cirka 350 meter. Den befintliga ledningen har cirka 20 meter höga stolpar och har ett avstånd på cirka 250 meter. Det kommer därför att bli färre stolpar med den nya ledningen.

Vid planeringen av den nya ledningen tillämpar Svenska Kraftnät en högsta magnetfältsnivå på 0,4 mikrotessa där människor bor eller vistas varaktigt.

Det innebär att den nya ledningen kan komma att behöva justeras i sidled från befintlig ledningsgata vid vissa bostadshus. Där det inte är tekniskt möjligt att göra justeringar kan bostadshus behöva köpas in.

OMFORMARSTATION

Omformarstation söder om Göteborg.

Vid knutpunkten Jönköping/Nässjö kommer en omformarstation att byggas.

Omformarstationerna är högteknologiska anläggningar med mycket elektronik där växelström omvandlas till likström och vice versa.

Inom stationsområdet planeras även ett 400 kV ställverk att placeras. Området kommer att ta en yta av cirka 200 x 300 meter i anspråk.

Tidplan

Vid särskilda samrådsmöten kommer förstudier och miljökonsekvensbeskrivningar att presenteras. Inbjudan skickas ut senast två veckor innan mötena.

Förstudier

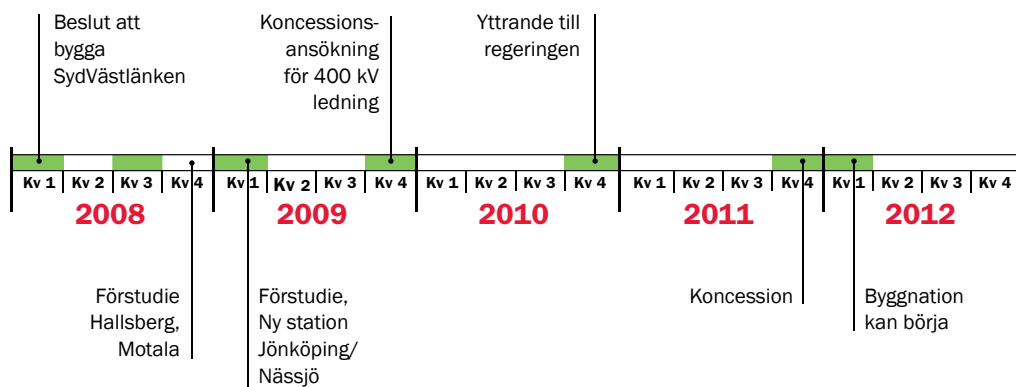
Ny station och anslutande ledningar vid Hallsberg oktober 2008

Alternativa sträckningar förbi Motala november 2008

Ny station Jönköping/Nässjö januari 2009

MKB

Samrådsmöten kommer att hållas på ett flertal platser utmed SydVästlänkens sträckning sommaren 2009.

Kontakta oss

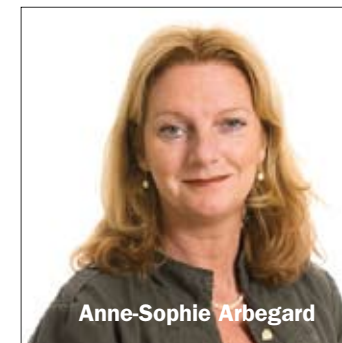

Jan Halvarson

Delprojektledare mark och tillstånd

Jan Halvarson 08-739 78 35

Jan är delprojektledare och ansvarig för tillståndsprocessen, miljökonsekvensbeskrivning och samrådet i projektet. Jan är utbildad naturgeograf.

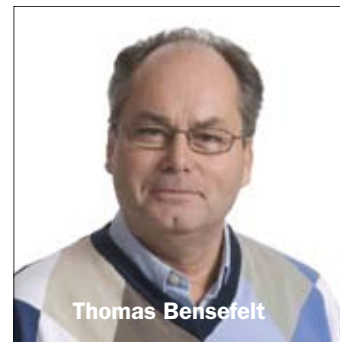

Anne-Sophie Arbegard

Markrättigheter och skadereglering

Anne-Sophie Arbegard 08-739 78 95

Anne-Sophie är ansvarig för förundersökningstillstånd, markrättigheter och skadereglering i projektet. Anne-Sophie är civilingenjör med lantmäteriinriktning.

Thomas Benséfelt

Delprojektledare

Hallsberg – Jönköping/Nässjö

Thomas Benséfelt 08-739 76 11

Thomas är ansvarig för 400 kV ledningen mellan Hallsberg och Jönköping/Nässjö. Thomas har arbetat både som beställare och leverantör i stora kraftledningsprojekt.

Jenny Johnsson

Projektassistent

Jenny Johnsson 08-739 70 86

E-postadress: sydvastlanken@svk.se

www.svk.se/sydvastlanken

Vill du veta mer?

Svenska Kraftnät ska:

- Erbjuder säker, effektiv och miljöanpassad överföring av el på stamnätet.
- Utövar systemansvaret för el och naturgas kostnadseffektivt.
- Främjar en öppen svensk, nordisk och europeisk marknad för el och naturgas.
- Verkar för en robust elförsörjning.

På Svenska Kraftnäts webbplats www.svk.se/sydvastlanken kan du läsa mer om SydVästlänken och beställa ytterligare material.

Se även

Aktuellt om Sydlänken Nr 1 Maj – Sep 2006

Aktuellt om Sydlänken Nr 2 Okt 2006

Aktuellt om Sydlänken Nr 3 Dec 2006

Aktuellt om Sydlänken Nr 4 Feb 2007

Aktuellt om Sydlänken Nr 5 Maj 2007

Aktuellt om Sydlänken Nr 6 Juni 2007

Aktuellt om SydVästlänken Nr 1 Mars 2008

Samrådsredogörelse förstudie Sydlänken

www.svk.se/sydvastlanken

